

Lämpimästi tervetuloa!

Toivottuun koulutusiltapäivään

3.11.2026 klo 14–16
Teams

FGM-koordinaatioryhmä yhteistyössä LUVN:n lähisuhde- ja perheväkivaltatyön koordinaattorin kanssa

Kunniaan liittyvän väkivallan tunnistaminen, kohtaaminen ja palvelupolut

Koulutusiltapäivä tiistai 3.11.2026 klo 14–16

14.00 **Tervetuloa ja avaussanat**

Kati Wilska-Seemer, asiantuntija ja FGM-verkoston puheenjohtaja, LUVN

Avaussanojen jälkeen

Kunniaan liittyvän väkivallan merkit ja tunnistaminen koulun arjessa

Zahra Al Take · opettaja ja luennoitsija

n. 14.55 Tauko (5 min)

15:00 **Dilemmat, kohtaavassa työssä eteen tulevat tilanteet sekä palvelupolut**

Sini Svanberg · lähisuhde- ja perheväkivaltatyön koordinaattori, LUVN
Rifka Salam · väkivaltatyön asiantuntija, Naisten Linja

Tilaisuuden kulku

- Tilaisuus tallennetaan.
- Pidä mikrofoni ja kamera suljettuina esitysten aikana.
- Voit kirjoittaa kysymyksiä keskusteluun koko tilaisuuden ajan. Käsittelemme kysymykset kunkin puheenvuoron lopussa, jolloin voit kysyä myös mikrofonilla.
- Esitysten välillä on 5 minuutin tauko.
- Diat ovat LUVN:n verkkosivuilla tämän viikon loppuun mennessä: Tyttöjen ja naisten ympärileikkauksen ehkäisy.
- Teams-tallenteen voi katsoa heti kokouksen jälkeen, kun kaikki ovat poistuneet kokouksesta.
- Saatte linkin piilotettuun YouTube-tallenteeseen sähköpostitse ja Teams-chatissa tämän viikon loppuun mennessä.

Kunniaan liittyvän väkivallan merkit ja tunnistaminen koulun arjessa

Zahraa Al Take

Zahra.altake@gmail.com

Hiljaisuus ja totuus

Kuka toimii, kun lapsi ei itse pysty toimimaan?

Ensimmäinen tarina

Kun väkivalta piiloutuu

Mitä tämä tarina opettaa meille?

Lapsen käytös kertoi meille enemmän kuin hänen sanansa.

Älä arvioi yhtä merkkiä
Arvioi merkkien kokonaisuutta

Mikä on muuttunut?

Milloin muutos alkoi?

Mitä muita muutoksia samaan aikaan tapahtui?

Mitä lapsi pelkää?

Mitä tapahtuu, jos lapsi ei toimi perheen odotusten mukaan?

Toinen tarina
Kun kontrolli näyttää kasvatukselta

Tunnistaminen
Miltä kunniakontrolli voi näyttää koulussa?

- **Sosiaaliset suhteet**
- **Liikkuminen**
- **Pukeutuminen ja ulkonäkö**
- **Puhelin ja sosiaalinen media**
- **Koulunkäynti**
- **Tunteet ja käyttäytyminen**

Yksi tärkeä havainto: Mitä tapahtuu, jos lapsen perhe saa tietää?

Tämä on yksi tärkeimmistä kysymyksistä, jonka ammattilainen voi esittää.

Ei:

”Onko kotona kaikki hyvin?”

Vaan:

”Mitä sinulle tapahtuu, jos kotona saadaan tietää, että olet kertonut tästä?”

Kaksi elämää

Koulussa

- ystävät
- harrastukset
- oma pukeutuminen
- oma identiteetti
- vapaus

Kotona

- kontrolli
- säännöt
- valvonta
- uhkailu
- rangaistukset

Lapsi vaihtaa roolia sen mukaan, missä hän on.

Pojat eivät saa jäädä näkymättömiksi

Poika voi joutua:

- valvomaan sisarensa tekemisiä
- kontrolloimaan siskonsa pukeutumista
- rajoittamaan sisarensa liikkumista
- kantamaan vastuuta perheen kunniasta
- toimimaan vastoin omaa tahtoaan

Se voi näkyä:

- syyllisyytenä
- ahdistuksena
- ristiriitana
- uupumisena

Lapsen ääni
Kuuntele myös se, mitä ei sanota

Älä kysy vain, mitä tapahtui.

Kysy myös:

Mitä lapsi pelkää tapahtuvan seuraavaksi?

Mitä kysyä lapselta? Käytännön työkalu

Vapaus

”Mitä asioita saat itse päättää?” ”Mitä et saa itse päättää?”

Ystävät

”Saatko tavata kavereitasi vapaa-ajalla?” ”Onko joku kaveri, jota et saa tavata?”

Liikkuminen

”Saatko mennä harrastuksiin?” ”Saatko jäädä koululle koulupäivän jälkeen?”

Pukeutuminen

”Saatko itse päättää, mitä puet päällesi?”

Perheen reaktiot

”Mitä tapahtuu, jos teet jotain, mistä perheesi ei pidä?” ”Miten sinua rangaistaan?”

Turvallisuus

”Pelkäätkö jotakuta?” ”Onko kotona tilanteita, joissa tunnet olosi turvattomaksi?”

”Mitä pelkäät tapahtuvan, jos perheesi saa tietää, että olet kertonut minulle?”

Matkustaminen

”Onko sinun tarkoitus matkustaa ulkomaille?” ”Haluatko lähteä?”

”Tiedätkö, milloin palaat?”

Jos lapsi kertoo olevansa menossa ulkomaille vastoin tahtoaan tai että hänen paluustaan ei ole varmuutta, kyse ei ole enää vain tavallisesta matkasta.

Älä tee tätä Turvallisuus ennen kaikkea

Jos lapsi kertoo vakavasta kontrollista tai väkivallan uhasta, älä automaattisesti:

- soita kotiin ja kerro, mitä lapsi on kertonut
- kutsu koko perhettä yhteiseen keskusteluun
- kerro lapselle, että ”selvitämme tämän yhdessä perheen kanssa”
- oleta, että vanhemman mukanaolo tekee tilanteesta turvallisemman
- pyydä lasta itse kertomaan asiasta vanhemmille
- jätä asia yhden työntekijän vastuulle.

Kunniaväkivalta ei ole ”vain kulttuuria”

Kulttuurinen tausta ei ole sama asia kuin väkivalta.

Kulttuurinen tausta ei saa koskaan estää meitä tunnistamasta väkivaltaa.

Meidän tehtävämme on arvioida lapsen turvallisuutta.

Miksi emme aina onnistu?

- **Mitä kysytään seuraavaksi?**
- **Miten turvallisuus arvioidaan?**
- **Kenen vastuulla asia on?**
- **Milloin toimitaan välittömästi?**
- **Miten varmistetaan seuranta?**

Mitä me voimme tehdä?

Meidän tehtävämme on kuulla myös se, mitä lapsi ei vielä pysty sanomaan.

Kysymyksiä?

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Dilemmat, kohtaavassa työssä eteen tulevat tilanteet sekä palvelupolut

Kunniaväkivalta

Sini Svanberg · lähisuhde- ja perheväkivaltatyön koordinaattori, LUVN
Rifka Salam · väkivaltatyön asiantuntija, Naisten Linja

Dilemmat kohtaavassa työssä

Esimerkkejä työssä kohdatuista tilanteista

- Miten tunnistaa kunniaan liittyvä väkivalta ja kontrolli?
- Miten toimia turvallisesti ja välttää riskien lisäämistä?
- Miten kohdata asiakas, joka ei halua tai uskalla ottaa apua vastaan?
- Milloin konsultoida ja miten ohjata avun piiriin?

Mitä ammattilaisen on tärkeää muistaa?

- **Turvallinen kohtaaminen**
- Kuuntele ja ota asiakkaan kertoma vakavasti.
- Keskustele kahden kesken ja varmista turvallinen yhteydenpito.
- Älä ota perhettä tai yhteisöä mukaan ilman turvallisuusarviota.
- Käytä riippumatonta ammattitulkkia, älä läheistä.
- Kunnioita asiakkaan toimijuutta ja huomioi viranomaisvelvoitteet.
- Konsultoi ajoissa – älä jää tilanteen kanssa yksin.

Kun epäilet kunniaan liittyvää väkivaltaa

1. Ota puheeksi turvallisesti

Keskustele asiakkaan kanssa kahden kesken ja käytä tarvittaessa riippumatonta ammattitulkkia.

2. Selvitä uhka ja turvallisuus

Huomioi mahdolliset useat väkivallan tekijät, yhteisön painostus ja asiakkaan turvallinen yhteydenpito.

3. Konsultoi ja toimi

Omatila, lastensuojelu, poliisi ja tarvittavat erityispalvelut tilanteen mukaan.

4. Varmista jatko

Sovi turvallinen yhteydenotto ja jatkotoimet. Älä jätä asiakasta yksin tilanteeseen.

Palvelupolku LUVN:ssa

Lähisuhde- ja perheväkivaltatyön asiantuntijayksikkö Omatila

Maksuton matalan kynnyksen palvelu kaikille Länsi-Uudenmaan asukkaille.

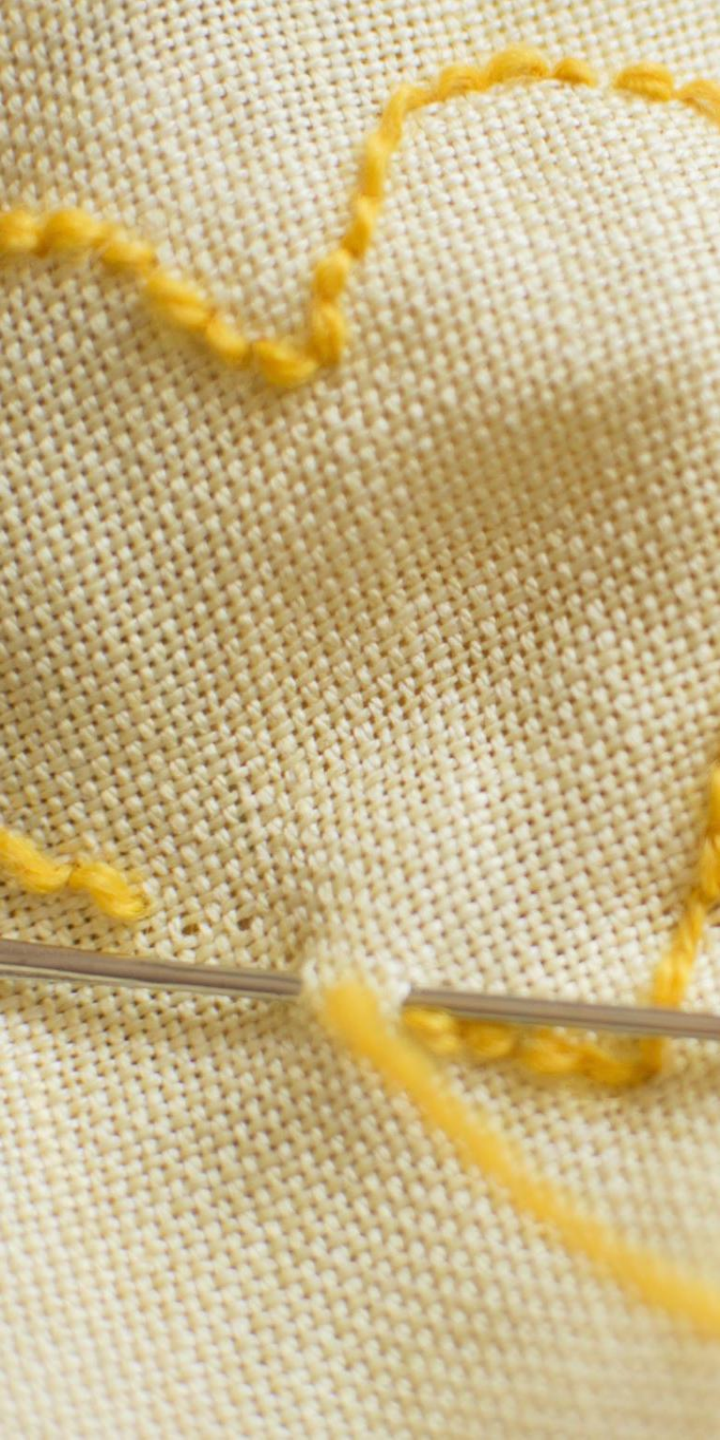
- Ohjausta ja neuvontaa asiakkaille puhelimitse klo 8-15 välillä arkisin
- Walk In –päivystys arkisin klo 9-11 välillä
- Turva-asunnot
- Konsultaatiota lähisuhde- ja perheväkivaltaan liittyvissä kysymyksissä viranomaisille ja yhteistyötahoille
- Akuutissa väkivaltatilanteessa yhteydenotto 112 tai virka-ajan ulkopuolella ja viikonloppuisin sosiaali- ja kriisipäivystykseen

Omatila - yhteystiedot

- 043 825 0535 – arkisin klo 8–15
- Walk in: Pyyntitie 3, Espoo, arkisin klo 9–11
- omatila@luvn.fi

Muut palvelut

Palvelu	Millaiseen tarpeeseen?
Sopu-työ	Kunniaan liittyvä väkivalta, nuorten ja perheiden kriisitilanteet
Kriisikeskus Monika	Väkivaltaa kokeneiden maahan muuttaneiden naisten tuki
Naisten Linja	Naisiin kohdistuva väkivalta, neuvonta ja keskustelutuki
Rikosuhripäivystys (RIKU)	Rikosasiaan liittyvä neuvonta ja tukihenkilö
Turvakodit, mm. Pellas	Välitön suojan ja turvallisen asumisen tarve
Nollalinja, 116 016	Ympärivuorokautinen keskusteluapu ja neuvonta

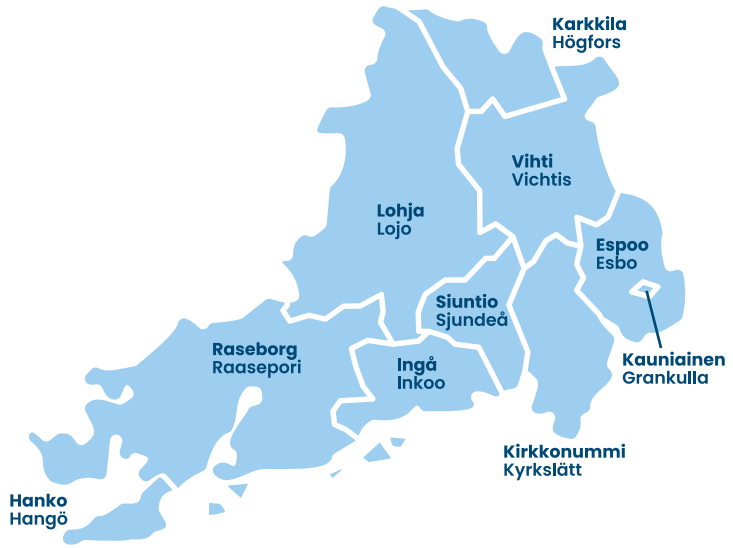
Kysymyksiä?

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Kiitos yhteisestä koulutusiltapäivästä!

Kiitos puhujille ja kaikille osallistujille.

Diat ovat LUVN:n verkkosivuilla tämän viikon loppuun mennessä: Tyttöjen ja naisten ympärileikkauksen ehkäisy.

Teams-tallenteen voi katsoa heti kokouksen jälkeen, kun kaikki ovat poistuneet kokouksesta.

Saatte linkin piilotettuun YouTube-tallenteeseen sähköpostitse ja Teams-chatissa tämän viikon loppuun mennessä.

www.luvn.fi